

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/317/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712206660
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6712206660.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci navrhovateľa GENERAL FACTORING, a. s., so sídlom Košická 56, 821 08 Bratislava, IČO: 35 838 825, zastúpený HMG & Partners, s. r. o., so sídlom Štefanovičova 12, 811 04 Bratislava, IČO: 35 885 459, proti odporcovi U. V., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom F., Q. F. XX, zastúpeného Centrom právnej pomoci, so sídlom Námestie slobody 12, 810 00 Bratislava 1, IČO: 30 798 841, o zaplatenie 1 338,70 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 15C/160/2012 - 114 zo dňa 15. 03. 2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vec vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh navrhovateľa a odporcovi náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení poukázal na to, že navrhovateľ sa domáhal svojho nároku na základe postúpenej pohľadávky od právneho predchodcu zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0402088025 uzavretej dňa 12. 09. 2003 s výškou úveru 50 000,- Sk s mesačnou splatnosťou vo výške splátok 1 160,- Sk, s konečnou splatnosťou úveru 20. 08. 2008. Návrh bol doručený súdu dňa 26. 04. 2012 a nakoľko konečná splatnosť úveru bola stanovená na 20. 08. 2008, kedy začala plynúť právnomu predchodcovi navrhovateľa lehota na vymáhanie zaplatenej dlžnej sumy, vzťah medzi účastníkmi konania okresný súd posúdil ako spotrebiteľský a vzhľadom na námietku premlčania vznesenú odporcom na pojednávaní dňa 15. 03. 2013 s poukazom na trojročnú premlčaciu lehotu podľa § 101 Občianskeho zákonníka, návrh navrhovateľa ako premlčaný v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 151 ods. 1 O. s. p.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie navrhovateľ, ktorý žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť a zaviazat' odporcu k zaplateniu sumy vo výške 1 338,70 eur aj s uplatneným príslušenstvom, ako aj priznať nárok na náhradu trov konania. V odvolaní poukázal na právnu povahu záväzkového vzťahu, ktorý vznikol na základe zmluvy o úvere č. 0402088025 zo dňa 12. 09. 2003 s tým, že zmluva o úvere bola uzatvorená podľa ustanovení zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka, konkrétne ust. 497 Obchodného zákonníka, a teda ide o absolútny obchodný záväzkový vzťah v zmysle ust. § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka. Vzťahy zo zmluvy o úvere sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán, teda bez ohľadu na to, či zmluvnou stranou je podnikateľ alebo nepodnikateľ. Záväzkové vzťahy zo zmlúv upravených v § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka budú mať vždy charakter absolútnych obchodov, to znamená, že vždy budú podliehať režimu Obchodného zákonníka. Navrhovateľ nepoprel, že v čase uzavretia zmluvy o úvere t. j. 12. 09. 2003 síce bola v právnom poriadku Slovenskej republiky obsiahnutá úprava spotrebiteľských zmlúv v Zákone o ochrane spotrebiteľa, avšak táto právna úprava nevymedzovala výlučnú aplikáciu Občianskeho zákonníka na právne vzťahy založené Obchodným zákonníkom z dôvodu, že táto aplikácia je na prospech spotrebiteľovi, a teda že aplikácia Obchodného zákonníka je v neprospech spotrebiteľa. Poukázal na implementáciu Smernice 93/13/EHS do právneho poriadku Slovenskej republiky, a to zákonom č. 150/2004 Z. z. s účinnosťou od 01. 04. 2004, ktorý novelizoval Občiansky zákonník. V tejto

súvislosti uviedol, že povinnosť eurokomformného výkladu nemôže ísť až tak ďaleko, že by vyústila do porušenia všeobecných komunitárnych právnych zásad, konkrétne zásad právnej istoty a neretroaktivity. Mal za to, že nakoľko právna úprava v čase uzavretia zmluvy o úvere túto nevymedzovala ako spotrebiteľskú zmluvu a taktiež aj táto právna úprava nevymedzovala výlučnú pôsobnosť Občianskeho zákonníka na právne vzťahy založené Obchodným zákonníkom, nemožno v danom prípade posúdiť predmetnú zmluvu o úvere ako spotrebiteľskú podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, a teda nemožno v danom prípade posúdiť inštitút premlčania podľa ustanovení Občianskeho zákonníka a aplikovať plynutie trojročnej premlčacej doby pri vzťahu založenom Obchodným zákonníkom.

Odporca zastúpený Centrom právnej pomoci vo vyjadrení sa k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že vzťah medzi navrhovateľom a odporcom je spotrebiteľským vzťahom a preto je naň nutné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Naďalej trvá na tom, že nárok navrhovateľa je premlčaný, keďže si ho navrhovateľ neuplatnil v zákonnej trojročnej lehote.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, prejednal vec v medziach daných ust. § 212 os. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 O. s. p.

Navrhovateľ sa svojho nároku návrhom na začatie konania podaným na Okresný súd Zvolen dňa 26. 04. 2012 domáhal na základe postúpenej pohľadávky zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0402088025 uzatvorenej podľa § 497 až 507 Obchodného zákonníka dňa 12. 09. 2003 medzi veriteľom - právnym predchodcom navrhovateľa (Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava) a dlžníkmi U. V. a T. V.. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 50 000,- Sk s úrokovou sadzbou 11,30% so splatením v mesačných splátkach po 1 160,- Sk pri splatnosti prvej splátky dňa 20. 10. 2003, s konečnou splatnosťou úveru 20. 08. 2008.

V právnom poriadku Slovenskej republiky je úverová zmluva upravená v Obchodnom zákonníku ako absolútny obchodno-právny vzťah podľa § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, ktorý možno aplikovať bez ohľadu na to, či je úver poskytovaný spotrebiteľovi alebo podnikateľskému subjektu. Aj v čase uzavretia zmluvy o splátkovom úvere č. 0402088025 dňa 12. 09. 2003 bez ohľadu na povahu účastníkov, záväzkové vzťahy zo zmluvy o úvere sa spravovali Obchodným zákonníkom v zmysle § 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka účinného v znení do 31. 01. 2004. Zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov podľa platnosti a účinnosti v čase uzavretia zmluvy o splátkovom úvere, upravuje úverovú zmluvu v prípade, keď je úver poskytovaný spotrebiteľovi mimo jeho podnikateľskej činnosti alebo povolania a vo vzťahu k Obchodnému zákonníku má účinky normy *lex specialis*. Okrem tejto osobitnej právnej normy spotrebiteľských úverov, významnú ochranu práv spotrebiteľa obsahujú aj ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúceho spotrebiteľské zmluvy. Teda aj predmetná zmluva o úvere aj napriek tomu, že sa spravuje režimom Obchodného zákonníka, má nesporne povahu spotrebiteľskej zmluvy a je nutné na ňu aplikovať ustanovenia občiansko-právnej úpravy smerujúcej k ochrane práv spotrebiteľa.

Vzťah medzi Občianskym zákonníkom a Obchodným zákonníkom má povahu vzťahu všeobecného právneho predpisu (*lex generalis*) a osobitného právneho predpisu (*lex specialis*). Preto aj napriek tomu, že posudzovaná zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou (s ohľadom na povahu zmluvných strán), premlčanie nárokov z takto vzniknutého vzťahu je nutné posudzovať podľa ustanovení Obchodného zákonníka (ktorým právnym režimom sa podľa zmluvy vzájomný vzťah veriteľa a dlžníka spravuje), a to z dôvodu, že Obchodný zákonník ako *lex specialis* obsahuje komplexnú kogentnú úpravu premlčania. Podstatné je, že ustanovenia o premlčaní práva nie sú ustanoveniami, ktoré majú slúžiť k ochrane spotrebiteľa. Ide o právny inštitút, ktorý sleduje a má za účel rovnovážne upravovať resp. korigovať práva jednej i druhej zmluvnej strany, a to bez zvyhodňovania, či znevýhodňovania. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/154/2011 zo dňa 30. 01. 2013. Či je úprava premlčania obsiahnutá v Občianskom zákonníku úpravou smerujúcou k ochrane spotrebiteľa, riešil Najvyšší súd ČR v rozsudku sp. zn. 32Cdo/337/2010 zo dňa 24. 07. 2012. Začiatok

a plynutie premlčacej doby sa tak aj v spotrebiteľských zmluvách majúcej formu absolútneho obchodu spravuje výlučne Obchodným zákonníkom.

Aj na absolútne obchodné záväzkové vzťahy majúce spotrebiteľský charakter, je potrebné aplikovať štvorročnú premlčaciu dobu, pretože právna úprava chrániaca spotrebiteľa neodôvodňuje aplikáciu akéhokoľvek ustanovenia, ktoré by mohlo byť pre spotrebiteľa (v určitej konkrétnej situácii) výhodnejšie. Úprava premlčania nie je úpravou, ktorá má smerovať k ochrane spotrebiteľa, pretože odlišná dĺžka premlčacej doby v Občianskom a Obchodnom zákonníku je výsledkom rôznych legislatívnych procesov, z ktorých ani jeden nerieši ochranu spotrebiteľa.

Nesprávny je potom záver okresného súdu, ktorý na nárok vyplývajúci zo zmluvy o splátkovom úvere uzatvorenej podľa § 497 až 507 Obchodného zákonníka uplatňoval trojročnú premlčaciu dobu podľa § 101 Občianskeho zákonníka a nie podľa § 397 Obchodného zákonníka, ktorý ustanovuje premlčaciu dobu 4 roky.

Podľa § 391 ods. 1 Obchodného zákonníka pri právach vymáhateľných na súde začína plynúť premlčacia doba odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť na súde, ak tento zákon neustanovuje niečo iné.

Podľa § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka, pri práve na čiastkové plnenie plynie premlčacia doba pre každé čiastkové plnenie samostatne. Ak sa pre nesplnenie niektorého čiastkového záväzku stane splatný celý záväzok, plynie premlčacia doba od doby splatnosti nesplneného záväzku.

Zmluva o splátkovom úvere č. 0402088025 pri výške úveru 50 000,- Sk vymedzovala mesačnú periodicitu splátok v sume 1 160,- Sk so splatnosťou prvej splátky 20. 10. 2003 a s konečnou splatnosťou úveru 20. 08. 2008. Pokiaľ bol návrh vo veci samej podaný na Okresný súd Zvolen dňa 26. 04. 2012 vzhľadom na čiastkové plnenia a štvorročnú premlčaciu dobu v zmysle ust. § 397 Obchodného zákonníka nie je možné považovať nárok navrhovateľa za premlčaný v celom rozsahu, a to od 26. 04. 2012 (podanie návrhu na súd) do 20. 08. 2012 (uplynutie štvorročnej premlčacej doby od dátumu končenej splatnosti úveru).

Okresný súd premlčanie nároku navrhovateľa neposúdil právne správne, preto rozsudok okresného súdu bolo potrebné zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní okresný súd upresní v akom rozsahu je nárok navrhovateľa dôvodný vzhľadom na špecifikáciu nároku samostatne vo výške istiny na základe zmluvy o úvere, nezaplatených úrokov, úrokov z omeškania. Zároveň musí prihliadnuť na špeciálnu spotrebiteľskú právnu úpravu, ktorá má svoje základy v smernici Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v nadväznosti na ustanovenia upravujúcich spotrebiteľské zmluvy v Občianskom zákonníku a potrebu ochrany odporcu ako spotrebiteľa, keďže aj zmluva o úvere a nároky z nej ako z absolútnych obchodno-právnych zmlúv môže mať charakter spotrebiteľskej zmluvy. Posúdenie plynutia štvorročnej premlčacej doby podľa Obchodného zákonníka na práva vyplývajúce zo zmluvy o úvere, neznamená popretie spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu účastníkov.

Rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.